SEEING THE WORLD THROUGH NATURE

SCHOOL WORK SHEETS

BLOCK 11:

WETLAND BIRDS

Seeing the world through nature

Download the project’s app

To complete some of the tasks outlined in the school work sheets you will need our special smartphone app. To download this app, please go to the online app store (App Store for iOS or Google Play for Android) and enter the name “Meet the Birds” in the search field.

BirdLife International Partner
BirdWatchIreland
BirdLife Cyprus
BirdLife Malta
Związek Niewidomych Polski

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

BLOCK 11
WETLAND BIRDS

Informazzjoni bażika: Ibni wetland fil-klassi (f'akkwarju jew bawl), inkludi pjanti, jew oħloq mudell ta' wetland. Oħloq posters fejn turi tipi differenti ta' wetland, per eżempju, pond, ġenb ta' xmara, eċċ.

PROBLEMI DETTALJATI	**X'inhuma wetlands u kif tista' tidentifikahom?**	**X'tip ta' għasafar insibu qrib pondijiet, mergħat imxarrba jew nixxigħat? Għala dawn l-għasafar ikollhom munqar twil?**	**X'tip ta' theddid jiltaqgħu magħhom dawk l-għasafar? Liema attivita' tal-bniedem ixxekkel lil dawn l-għasafar?**
Attivitajiet għal barra	Meta tkunu f'għalqa jew mergħa, osservaw xi pjanti jikrbu hemmhekk u sibu dawk li huma tipiċi ta' mergħat imxarrba. Ipprova identifikahom. Din il-mergħa hija merħa mxarrba? **(S11/A/1).**	Matul din il-mawra, identifika kemm tista' speċi ta' għasafar, kemm jista' jkun bil-vista' u bl-udit, billi tuża l-app fuq l-ismartphone. Matul il-mawra, innota l-għamla u t-tul ta' munqarhom u ifli sewwa saqajhom.	Tniġġiż f'forma ta' dawl jew storbju żejjed. F'Malta hawn nuqqas ta' ilma ħelu għax il-klima hija niexfa u sħuna u fix-xitwa ma tagħmilx biżżejjed xita. Filfatt dawk l-għadajjar tal-ilma li jinħolqu matul ix-xitwa jinxfu mill-ewwel hekk kif tibda s-sħana tas-sajf. Hawn Malta ma nsibux xmajjar iżda minflok inħolqu riservi magħmulin mill-bniedem bħal per eżempju ir-Riservi tal-Għadira u tas-Simar kif ukoll Wied Qlejgħa. Dawn kollha ġew magħmulin b'ilma salmastru. Dan l-ilma salmastru huwa perfett għall-Bużaqq li hija l-ħuta nazzjonali ta' Malta u hija sors ta' ikel essenzjali fil-katina tal-ikel. Ilma salmastru huwa magħmul minn 30% ilma mielaħ u 70% ilma ħelu. Is-salinita tiegħu jiżdied fl-istaġun tas-sajf u jonqos fix-xitwa hekk kif tinsel ix-xita. **(S11/C/1).**
Attivitajiet, osservazzonijiet u esperimenti li jsiru fil-klassi	Uża esperimenti biex biex turi x'inhuma wetlands **(S11/A/2)** u x'jiġri mill-ħamrija meta tagħmel ix-xita **(S11/A/3)**.	Ara kif l-għasafar adattaw ruħhom biex isibu l-ikel fil-wetlands: Għala għandhom bżonn munqar twil? **(S11/B/1)**.	Osservazzjonijiet li jsiru barra jistgħu inqanqlu ħsibijiet dwar it-theddid li jsibu ma' wiċċhom dawn l-għasafar. Agħmel 'Meandering rivers' activity **(S11/C/2).** Tista' tagħmel attivita' simili billi tikkumpara l-pondijiet **(S8/A/2)**. Għala wetland li nixfet hija ta' theddida għall-għasafar? **(S11/C/3)**.
Attivititajiet artistiċi		Plasticine animals **(S11/B/2).** Għasafar tal-Pannu **(S11/B/3).**	Oħloq poster bħala reklam ta' World Wetland Day (2 ta' Frar).
Attivitajiet ta' kitba u lingwistika		Uża l-għasafar tal-pannu u irećta xeni mill-ħajja fil-wetland.	
Attivitajiet Matematiċi	Oħloq attivitajiet billi tuża l-attvita' 'Meandering rivers' **(S11/C/2)**.		

Erasmus+

HEMM WETLAND QRIBEK?

Linji gwida għall-għalliema: Oħloq diskussjoni mal-istudenti dwar wet grasslands. Żuru wet grassland fejn possibli u saqsi lill-istudenti dawn il-mistoqsijiet.

X'se jkollok bżonn

- Karta
- Passatur

Attivitajiet u mistoqsijiet:

1. Ħallejt passi warajk meta mxejt fl-għalqa?
2. Il-passi mtlew bl-ilma?
3. Jekk tpoġġi tissue mal-art tal-għalqa, ħassejtha mxarrba? X'ġaralha? Saret imxarrba għasra?
4. Agħfas il-passatur mal-art, qed tara xi ilma?
5. Agħmel idejk mal-pjanti u imbottahom lejn il-ġenb. Meta tneħħi idejk dawn jerġħu lura għal fejn kienu qabel imbottajthom?

OĦLOQ WETLAND U GĦADIRA (LAKE)

Linji gwida għall-għalliema: Assisti tfal neqsim mid-dawl kif hemm bżonn.

Se jkollok bżonn

- 4 kontenituri tal-plastik
- Horticultural soil
- Tazza tal-plastik
- Flixkun tal-ilma
- Paper towels

Attivitajiet u mistoqsijiet:

1. Imla kull wieħed mill-4 kontenituri b'żewġ tazzi ħamrija tal-ġnien.
2. Kemm il-tazza tal-ilma se jkollok bżonn biex toħloq livelli differenti ta' umidta' f'kull tazza?

L-ewwel kontenitur: ħamrija niexfa	It-tieni kontenitur: Ħamrija niedja
It-tielet konteniture: Ħamrija mxarrba	Ir-raba' kontenitur: Ħamrija mxarrba ħafna

Ikkunsidra:

- F'liema kontenitur ħloqt wetland?
- F'liema kontenitur ħloqt għadira (lake)?

X'JIĠRI F'WETLAND META TAGĦMEL IX-XITA?

Linji gwida għall-għalliema: Nirrakkomandaw li l-konterituri bit-tajn niexef jiġu preparati minn qabel. Biex jinxef jaf jieħu bosta ġranet.

X'taħse li se jiġri?: ....

Se jkollok bżonn

- Kontenitur b'tajn niexef (preparat minn qabel)
- Konenitur b'tajn niexef ippreparat ftit żmien qabel
- Bexxiexa mimlija ilma

Attivitatjiet u mistoqsijiet:

1. Miss il-wiċċ tat-tajn niexef u eżminah bir-reqqa imma bilmod. X'qed tħoss?
2. X'jiġri jekk tferra l-istess ammont ta' ilma f' kull kontenitur?
3. Agħmel l-esperiment u osserva.
4. X'jiġri meta tagħmel xita qawwija (ħafna xita) f'daqqa?

Ikkunsidra:

- Jekk tinbena dar qrib xmara taħseb li tkun sigura?
- L-annimali kif ifendu waqt xita qawwija?
- X'jiġi mill-wetlands jekk dawn jinxfu?

MEANDERING RIVER

Linji gwida għall-għallima: Għal tfal neqsin mid-dawl, se jkollok bżonn toħloq tactile image ibbażata fuq il-grafika t'hawn isfel.

Attivitajiet u mistoqsijiet

1 Għodd kemm il-darba ix-xmara ddur fuq il-lemin u kemm il-darba ddur lejn ix-xellug.
2 Għodd kemm hemm gżejjer.
3 Ix-xmara fejn hi l-idjaq u fejn hi l-aktar wiesa?

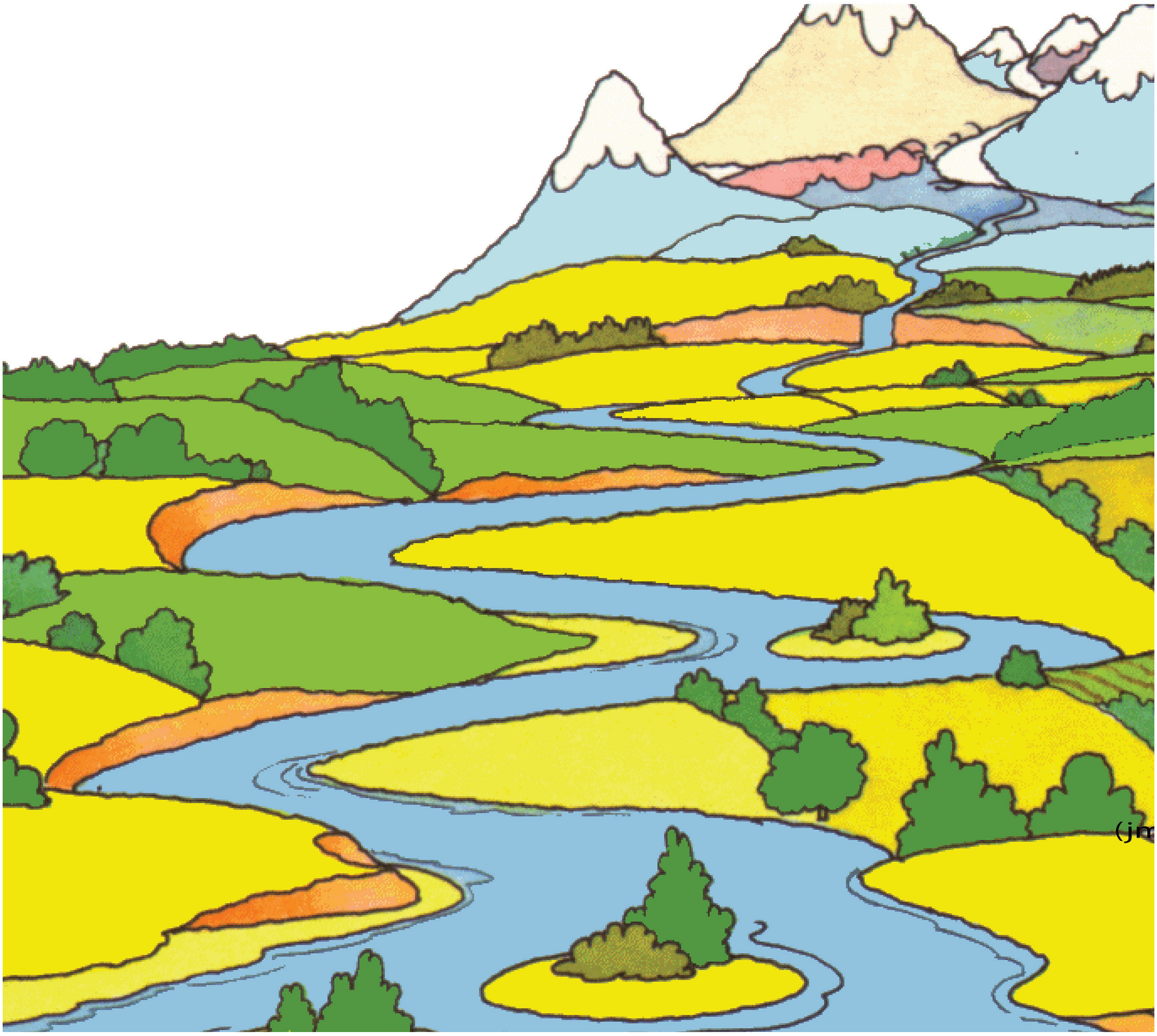

GĦALA L-GĦASAFAR TAL-WETLANDS GĦANDHOM MUNQAR TWIL?

Linji gwida għall-għalliema: Tkellmu dwar id-differenzi fil-munqari u uri stampi ta' għasafar bħal Fras-servjent u l-Venewwa. Tista' wkoll toħloq tactile models ta' dawn l-għasafar għat-tfal neqsin mid-dawl.

Se jkollok bżonn

- Kontenitur tal-plastik jew akkwarju
- Tajn
- Pinzetta qasira
- Pinzetta twila
- Ftit ross jew għaġin

Attivitajiet u mistoqsijiet

1. Imla l-kontenitur jew akkwardu bit-tajn.
2. Żid ir-ross u ħawwad mat-tajn.
3. Liema pinzetta hija l-aħjar biex taqbad ir-ross minn ġot-tajn?

Ikkunsidra:

- Għala għasafar differenti għandhom munqar ta' tul differenti?
- Taħseb li l-Kuluvert jirnexxilu jiekol bl-istess mod li tiekol il-Pispisella Ħamra?

(RM)

Curlew

(RM)

Lapwing

Erasmus+

PLASTICINE ANIMALS

Linji gwida għall-għalliema: Għin lill-istudenti fejn ikun hemm bzonn. Ibnu mudell ta' għasfur. Dan jista' jsir minn tactile reference jekk l-istudenti huma neqsin mid-dawl.

Se jkollok bzonn

- Kontenitur
- Plasticine/Play-Doh, tafal jew inkella tajn

Metodu

- Oħloq il-forma tal-għasfur tal-wetland favorit tiegħek billi tuza l-materjal li għazilt.
- Tista' tagħmel ġwienaħ, saqajn, munqari, eċċ. U tuza weraq, ġebel zgħir jew zkuk irqaq.

(PX)

GĦASAFAR TAL-PANNU: QERD IN-NAĦAL (IPASSU MALTA FIR-REBBIEGĦA U L-ĦARIFA) U L-PITIRROS (IPASSI FIX-XITWA HAWN)

Linji gwida għall-għalliema: Ipprepara tactile model għat-tfal neqsin mid-dawl u rriferi għalih. Offri l-għajnuna fejn hemm bzonn speċjalment meta jintuza l-imqass biex jinqata' l-pannu.

X'se jkollok bzonn

- Pannu b'kuluri adattati
- Kolla tad-drapp
- Marker iswed
- Imqass

Metodu

- Aqta' l-karti skont il-forma (sibha isfel).
- Poġġihom fuq il-pannu u pinġi madwarhom bil-marker.
- Aqtahom bil-mod.
- Fuq il-mejda, l-ewwel poġġi l-ikbar forom u waħħal dawk izgħar fuqhom bil-kolla.

Erasmus+

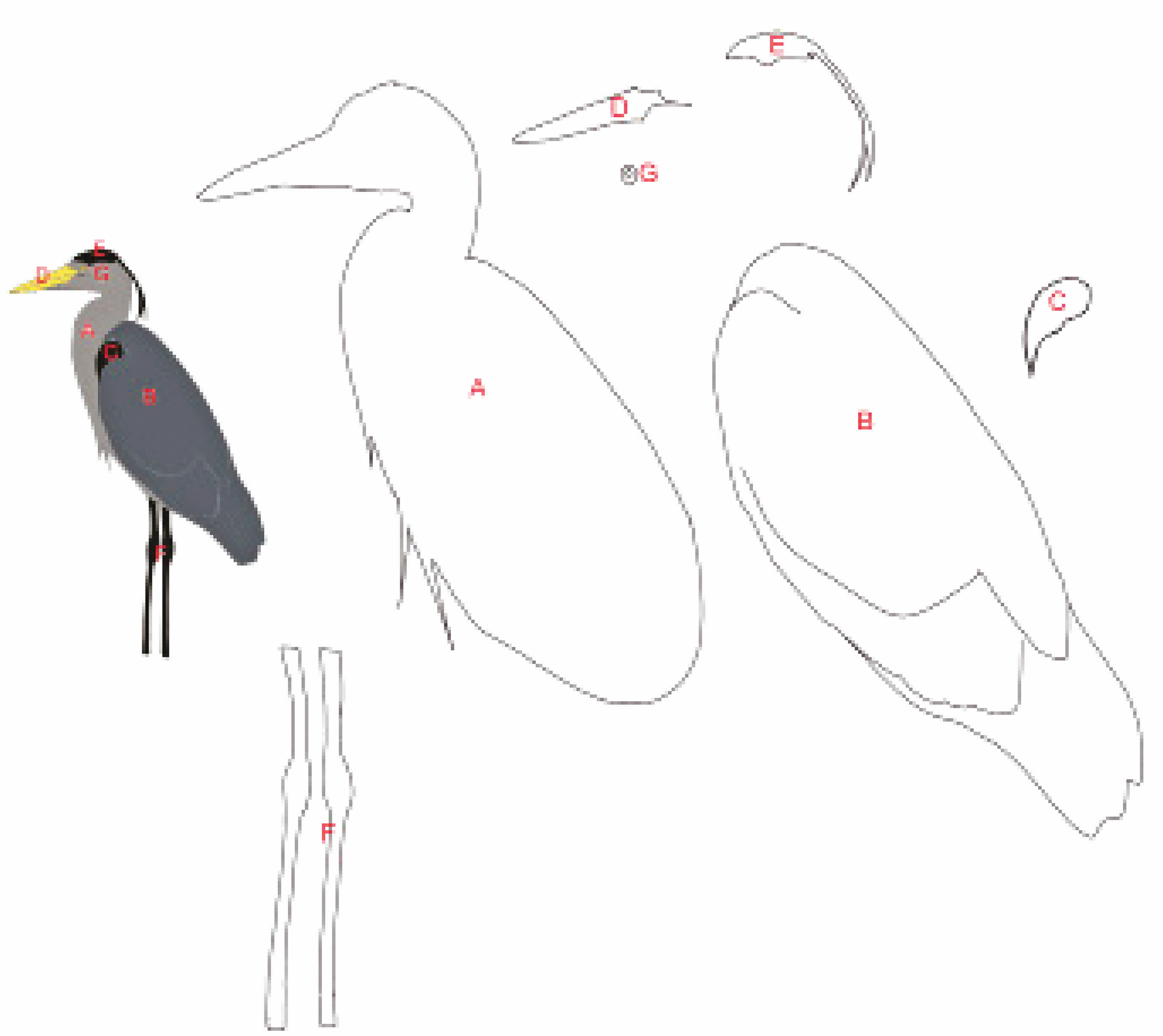

Erasmus+

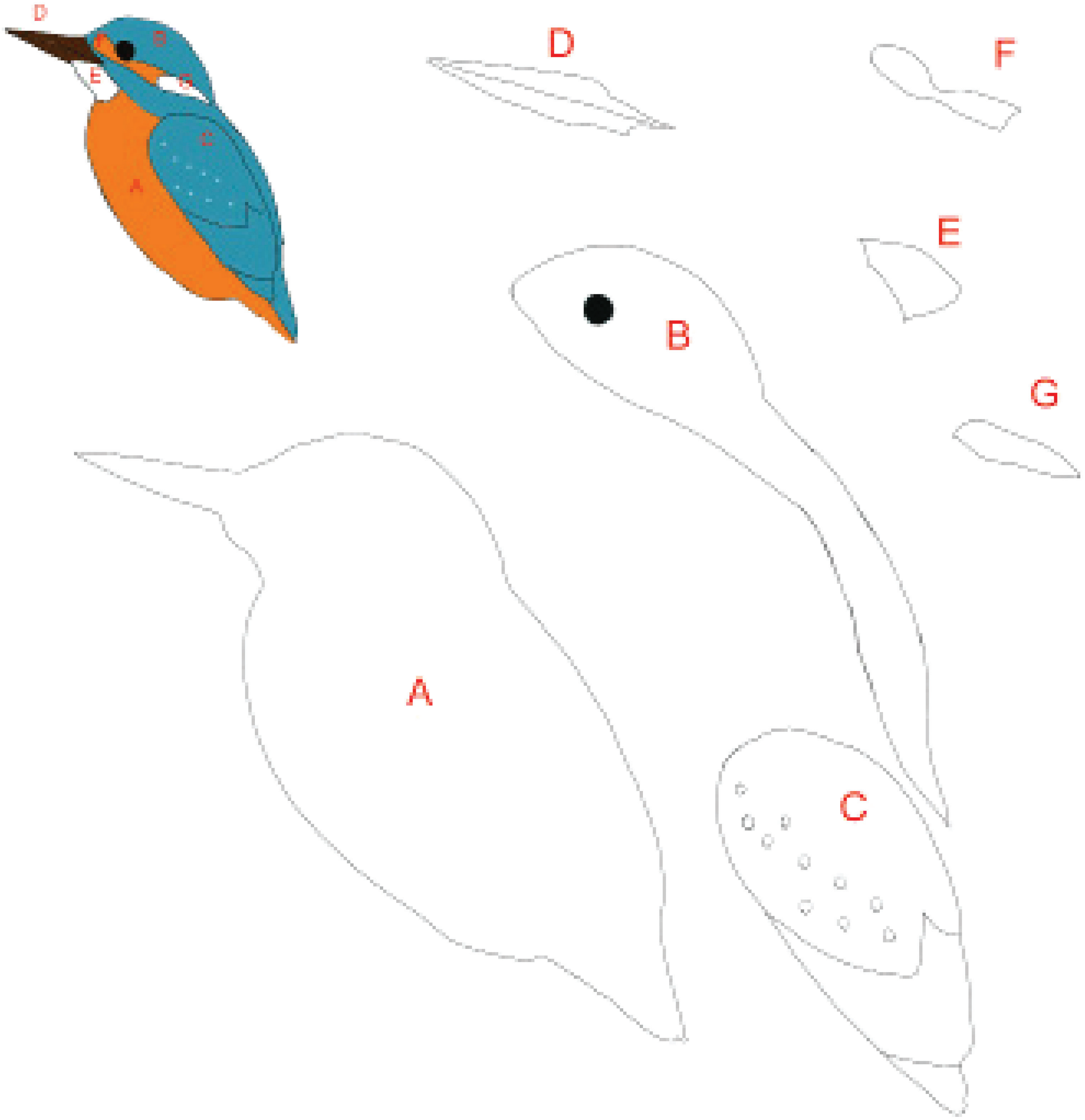

Erasmus+

IL-WETLAND TIEGĦEK HIJA SELVAĠĠA?

Inti x'taħseb ....

Attivita' u mistoqsijiet

1 Ħares sewwa lejn irr-riserva li tinsab fiha u ħu nota ta' dak li tosserva fuq il-karta tat-taħriġ ipprovduta.
2 Taħseb li din ir-riserva tħajjar l-annimali, l-iktar għasafar biex jgħixu fiha? Għala taħseb hekk?
3 Liema attivita' umana qed thudded l-għasafar li jistgħi jgħixu hawn?
4 Dan il-post għoġbok? Għala?
5 Taħseb li dawn il-postijiet huma perikoluzi?

KARTA TAT-TWEĠIBIET

(MK)

Natural river

(MK)
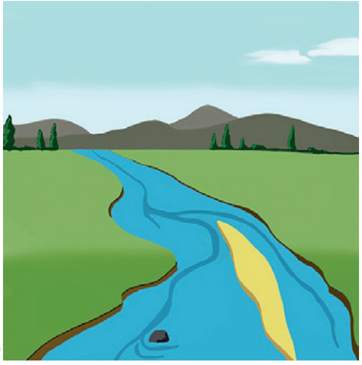
Natural river with island

X'hemm fil-qiegħ tal-għadira?	
Naturali	Magħmul mill-bniedem
X'għamla għandha din l-għadira?	
Tonda	Tawwalija
Hemm partijiet għola mill-livell tal-ilma?	
Iva	Le
Minn xiex inhu magħmul l-ilma?	
Ilma ħelu	Ilma ħelu u ilma mielaħ
Hemm gzejjer zgħar fl-għadira?	
Iva	Le

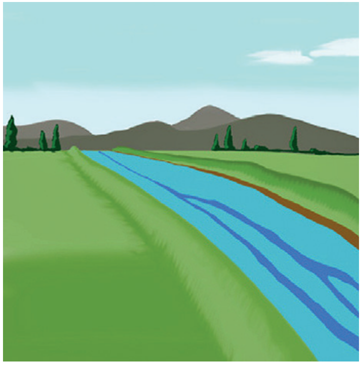
(MK)
River regulated by embankments

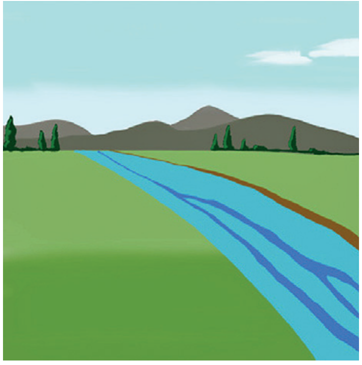
(MK)
Straightened river

Erasmus+

GĦALA META TINXEF WETLAND, HIJA PROBLEMA GĦALL-GĦASAFAR?

X'se jkollok bzonn?

- Kontenitur mimli minn qabel b'tajn li jitħalla jinxef
- Kontenitur mimli b'tajn frisk
- Stikek tal-injam jew pinzetti (bħala munqar tal-għasafar)

Attivitajiet u mistoqsijiet

1 B'subajk, ħoss il-wiċċ taz-zewġ konte. X'qed tħoss?
2 Issa ipprova daħħal l-istikk tal-injam/pinzetta fiz-zewġ kontenituri. X'qed tinnota?

Erasmus+

These materials for teachers working with blind and visually impaired children have been prepared within the project "Seeing the World Through Nature." These are based on the educational resources that resulted from the project "Empowering Teachers and Pupils for a Better Life Through Nature," and the suggestions contained therein have been adapted to work with children with impaired vision in order to enable them to learn as much as possible about nature through direct contact with it.

Non-governmental organisations involved in bird protection, partners in international federation BirdLife International, participated in the project. The Polish Society for the Protection of Birds (OTOP) was the leader of this educational initiative, which also involved the associations BirdWatch Ireland, BirdLife Malta and BirdLife Cyprus. The Polish Association for the Blind was the partner cooperating in the field of adaptation of source materials for the needs of teaching blind and visually impaired children.

Both projects were carried out with the financial support of the European Commission (Erasmus+ programme).

AUTHORS:

CONCEPT AND TEXT OF MATERIALS PREPARED WITHIN THE FRAMEWORK OF THE PROJECT, "EMPOWERING TEACHERS AND PUPILS FOR A BETTER LIFE THROUGH NATURE":
Iwona Majcher
Katarzyna Rosińska
Ryta Suska-Wróbel

COVER DESIGN AND
GRAPHICS ON THE COVER:
Wiktor Tabak

ILLUSTRATIONS:
Juan Varela (JV)
Marek Kołodziejczyk (MK)

PHOTOGRAPHS:
Bogdan Moczarski (BM)
Cezary Korkosz (CK)
Iwona Majcher (IM)
Jadwiga Moczarska (JM)
Karolina Kalinowska (KK)
Łukasz Zdyb (ŁZ)
Natalia Kann (NK)
Natural England/Paul Lacey (NE)
Pixabay (PX)
Richard T Mills (RM)

BIRDWATCH IRELAND is the largest independent conservation organisation in Ireland. A registered charity, its aim is the conservation of wild birds and their natural habitats. It has over 15,000 members and a network of 30 local branches. It manages nature reserves which protect threatened habitats and their wildlife, works to conserve Ireland's biodiversity, and carries out education, survey and research work. For more information, go to www.birdwatchireland.ie